

# Notifikace deficitu a dluhu vládních institucí - 2022 (Druhé notifikace, údaje zaslané Eurostatu)

2.10.2023 - Helena Houžvičková, Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

**„Saldo hospodaření vládních institucí se oproti jarním notifikacím především v důsledku aktualizovaných informací o dani z příjmu právnických osob vylepšilo o 0,4 p. b. a skončilo v deficitu 3,2 % HDP. Výše dluhu zůstala téměř beze změny a dosáhla úrovně 44,2 % HDP,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.**

Saldo hospodaření vládních institucí v roce 2022 bylo revidováno oproti notifikacím z dubna 2023 o 29,6 mld. Kč. Vylepšil se nejen výsledek hospodaření ústředních vládních institucí (+15,9 mld. Kč), ale i hospodaření místních vládních institucí (+11,0 mld. Kč). Hlavním důvodem snížení deficitu byly aktualizované údaje o daňových příjmech od právnických osob.

**Tab. 1: Notifikační tabulka deficitu a dluhu vládních institucí, Česká republika, 2019-2022**

|                                                             | Jednotka Rok |           |           |           |           |
|-------------------------------------------------------------|--------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|                                                             | 2020         | 2021      | 2022      |           |           |
| 2019                                                        |              |           |           |           |           |
| Saldo hospodaření sektoru vládních institucí                | mil. Kč      | 16 709    | -329 216  | -310 628  | -217 932  |
| Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí         | mil. Kč      | 1 740 263 | 2 149 822 | 2 566 731 | 2 997 615 |
| Saldo hospodaření sektoru vládních institucí v % HDP        | %            | 0,3       | -5,8      | -5,1      | -3,2      |
| Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí v % HDP | %            | 30,0      | 37,7      | 42,0      | 44,2      |

Celkové příjmy sektoru vládních institucí vzrostly v roce 2022 meziročně o 11,0 %, což v absolutním vyjádření představovalo nárůst o 277,9 mld. Kč. Nejvíce rostly příjmy ze sociálních příspěvků a z daní z příjmů následované daněmi z výroby a dovozu.

Celkové výdaje sektoru vládních institucí vzrostly v roce 2022 meziročně o 6,5 %, resp. 185,2 mld. Kč. Rostly především vyplacené sociální dávky, výdaje na hrubou tvorbu kapitálu a vydané úroky. Pokles byl zaznamenán u dotací.

Relativní výše dluhu vládních institucí na konci roku 2022 dosáhla úrovně 44,2 % HDP. Meziročně došlo k nárůstu výše relativní zadluženosti o 2,2 p. b. Ke snížení relativní výše zadlužení přispěl nárůst nominálního HDP (- 4,2 p. b.), zatímco nominální výše dluhu vzrostla ve vztahu k HDP o 6,4 p. b.

Výše dluhu oproti jarním notifikacím byla revidována pouze nepatrně u přijatých půjček (+0,5 mld. Kč); na konci roku 2022 dosáhla 2 997,6 mld. Kč. Hlavními složkami dluhu jsou emitované cenné

papíry a přijaté půjčky.

Za celý rok 2022 byl nárůst dluhu (430,9 mld. Kč) výrazně vyšší než výsledek hospodaření (- 217,9 mld. Kč) sektoru vládních institucí. Vládní instituce si vypůjčily o 213,0 mld. Kč více, než byla jejich potřeba financování, což se projevilo na straně aktiv zejména nárůstem hodnoty poskytnutých půjček, vkladů a ostatních pohledávek.

Ukazatele uvedené v tabulce 1 byly zaslány 29. září 2023 Eurostatu.

*Poznámky:*

*Notifikaci deficitu a dluhu vládních institucí sestavuje a předkládá Evropské komisi každá členská země Evropské unie vždy za čtyři uplynulé roky a formou projekce za běžný rok, a to vždy ke konci března a září. Projekci běžného roku sestavuje a publikuje Ministerstvo financí. Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010) a slouží k hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií. Podle maastrichtských kritérií výše deficitu nesmí překročit 3 % a úroveň kumulovaného dluhu 60 % HDP.*

*Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném roce financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).*

*Dluh vládních institucí představuje nominální výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z emitovaného oběživa, přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.*

[https://www.czso.cz/csu/czso/cr/notifikace-deficitu-a-dluhu-vladnich-instituci-2022-druhe-notifikace-udaje-zaslane-eurostatu?mtm\\_campaign=rss](https://www.czso.cz/csu/czso/cr/notifikace-deficitu-a-dluhu-vladnich-instituci-2022-druhe-notifikace-udaje-zaslane-eurostatu?mtm_campaign=rss)